D·N
13/3 1952

Framgång för Eisenhower och republikanerna

I början av januari framträdde general Eisenhower som ett slags potentiell kandidat till presidentkandidaturen inom det republikanska partiet. Det skedde på så sätt att han av sina anhängare föreslogs till kandidat vid det förberedande valet (primärvalet) i New Hampshire den 11 mars; Eisenhower förklarade sig inte definitivt ställa upp för den definitiva nomineringen inom partikonventet i juni månad, men uttalade sig i ordalag som gav anledning att räkna med hans villighet att göra det, således han kunde anses ha betydande utsikter till framgång. New Hampshire-valet, som hölls i förrgår, har på många håll betraktats som ett avgörande prov. En stor seger för Eisenhower skulle, har man sagt, med säkerhet göra honom till kandidat även i fortsättningen; en svag seger eller ett nederlag skulle leda till att han trädde tillbaka. Alldeles säkra utgångspunkter har emellertid valet icke givit. Det måste betecknas som en klar, men inte överväldigande framgång för Eisenhower och som en betydande seger för det republikanska partiet. Vill Eisenhower tyda resultatet som en kallelse från väljarnas sida, måste han rimligen inom kort återvända till USA för att fullfölja segern. Under de närmaste månaderna äger ett stort antal primärval rum i olika stater, och Eisenhowers personliga insatser är behövliga för att säkerställa hans ställning i konkurrensen.

Primärvalet i New Hampshire har en egenartad utformning. Det är två skilda saker som väljarna röstar om. För det första kan de ange vilken person de önskar som president; i denna s. k. skönhetsävlan har Eisenhower, Taft och Stassen ställt upp inom det republikanska partiet, men väljarna är oförhindrade att rösta även på andra personer, och några tusen röster har avgivits för MacArthur, inom det demokratiska partiet har Truman och senator Kefauver ställt upp. För det andra väljes inom båda de stora partierna delegater till sommarens nationalkonvent: de kandidater till dessa delegatplatser som framträtt har inom det republikanska partiet uttalat sig antingen för Eisenhower, Taft eller MacArthur, inom det demokratiska partiet antingen för Truman eller Kefauver. Som mätare på folkopinionen är "skönhetsävlan" av det största intresset, i synnerhet som delegaterna väljs genom majoritetsval inom staten i dess helhet eller inom de två kongressdistrikt i vilka staten är indelad.

Valet har föregåtts av en utomordentligt livlig agitation, särskilt inom det republikanska partiet. Senator Taft har kornat den lilla staten i alla riktningar; de ledande republikanerna, såsom statens guvernör, har emellertid arbetat för Eisenhower, som personligen inte gjort några som helst vådjanden om stöd. Från början ansågs Eisenhower ha de största utsikterna på grund av sin allmänna popularitet i Nya England, men Tafts intensiva propaganda kan antas ha uppvägt denna ursprungliga fördel för motståndaren.

New Hampshire har bortåt 600.000 invånare; antalet registrerade röstberättigade är omkring 300.000; vid presidentvalet 1948 avgavs nära 220.000 röster. Primärvalet i går innebär att vid ett valdeltagande som är relativt stort för att gälla ett förberedande val 130.000 röster avgivits vid de skilda omröstningarna, av vilka 92.000 röster inom det republikanska partiet och 36.000 röster inom det demokratiska partiet. Det republikanska valet, som helt stod i förgrunden, resulterade i 46.000 röster för Eisenhower och 36.000 för Taft; ett tiotal röster föll på Stassen eller MacArthur. Eisenhowers framgång i "skönhetsävlan" har givit ett ännu mera markerat utslag vid valet av delegater till det republikanska konventet; alla de fjorton valda delegaterna är anhängare av generalens kandidatur. Inom det demokratiska partiet är situationen mera osäker; Kefauver, som gjort sig känd som kritiker av korruptionen inom förvaltningen, har emellertid ett försprång på några tusen röster framför presidenten. I vad mån dessa resultat inom en liten stat är av representativ karaktär är inte möjligt att bedöma. Att man tillmäter dem så stor vikt beror dels på att de tros kunna påverka röstningen även i andra stater — folk vill gärna ansluta sig till en segrare — dels på att de möjligen kan vara bestämmande för både Trumans och Eisenhowers hållning till en definitiv kandidatur.

Det är framför allt Eisenhowers framgång som uppmärksammats i debatten efter valet. Man måste emellertid komma ihåg att valet också tyder på en framsmarsch för det republikanska partiet. New Hampshire hör till de stater där de båda partierna traditionellt mäktigast. Under tiden 1920—1932 valde staten republikanskt, under tiden 1936—1944 demokratiskt; vid 1948 års val vann Dewey en knapp seger över Truman med 121.000 röster mot 108.000. Vid primärvalet i år har inte mindre än 70 proc. av rösterna gått till det republikanska partiets kandidater. Till en del kan detta anses bero på att valet i första hand varit en kraftmätning inom det republikanska partiet, men det torde vara ostridigt att utgången jämväl tyder på en tillbakagång för det nu härskande partiet och alltså måste tolkas som ett nederlag för regeringen.

Från västeuropeisk synpunkt är det att beppas att Eisenhower definitivt antar kandidaturen och därmed efter all sannolikhet blir Amerikas nästa president. Man kan räkna med, att Eisenhower såsom regeringschef skulle fullfölja Trumans utrikespolitik; Taft är visserligen inte isolationist i mera egentlig mening, men han kurtiserar isolationisterna, och hans seger kunde därför försvaga den samverkan mellan Amerika och Västeuropa som är fredens och frihetens grundval.

Riksdagssammanträden

Torsdagen den 13 Mars 1952

Första Kammaren kl. 3 em.
Andra Kammaren kl. 3 em.
Utrikesutsk. kl. 11 fm.
Konst.-utsk. 2:a avd. kl. 9.30 fm. Oba.
Statsutsk. 1:a avd. kl. 1.30 em. Oba.
Statsutsk. 2:a avd. kl. 10 fm. Oba.
Statsutsk. 3:e avd. kl. 11 fm.
Statsutsk. 6:e avd. kl. 11.30 fm. Oba.
Bevilln.-utsk. in pleno kl. 11 fm.
1:a Lagutsk. kl. 11 fm.
2:a Lagutsk. kl. 11 fm.
3:e Lagutsk. kl. 11 fg.
De Delegerade kl. 10.55 fm. i 2:a lagutsk.
Jordbr.-utsk. kl. 11 fm.

BINA samlar honung i reserv i bikupans celler.

Det är alltid bra att ha en reserv till hands. Fråga alla som sätter in pengar i reserv på

SVENSKA HANDELSBANKEN

Medlemmarna i
FOLKPARTIETS STOCKHOLMSAVDELNING
kallas härmed till

Årsmöte

torsdagen den 27 mars kl. 20.00

på LAKARSALLSKAPET, KLARA ÖSTRA KYRKOGATA 10.

Medlemskort för 1952 uppvisas vid ingången.

Folkpartiets Stockholmsavdelning

Mr Butler och inflationen

Den engelska finansplanen visar inte bara Churchillregeringens beslutsamhet att gripa till hårda medel för att kämpa ner inflationen. Den är också i sin uppläggning av principiellt intresse — en red av de åtgärder som tillgripa eller nu kommer att genomföras på ett radikalare sätt än tidigare fallet visserligen inom ramen för den ekonomiska politik som i land efter land — och främst i England och Skandinavien — bedrivits under efterkrigstiden: importbegränsningar, investeringskontroll, överbalansering av statens budget. Men på några alldeles avgörande punkter bryter den engelske finansministern med denna politik. Han höjer diskontot från 2½ till 4 procent — en oerhört kraftig höjning, särskilt som räntan ännu i höstas var nere i 2 procent; de billiga pengarna var en av labourregeringens trossatser. Han skär ner livsmedelssubventionerna från 400 till 250 milj. pund — den politiskt mest känsliga åtgärden, som dock bör ses mot bakgrunden av att livsmedelssubventionerna blivit den engelska budgetens svagaste belastning och därmed kommit att inta en nyckelposition i inflationsförloppet. Han skär vidare ner — och härmed balanseras från social synpunkt i viss utsträckning minskningen av livsmedelssubventionerna — de direkta skatterna för de lägre och medelstora inkomsttagarna; ett par miljoner engelsmän befrias helt från skatter, och lindringarna blir märkbara ett bra stycke upp i medelklassen. Han höjer också vissa av de sociala utgifterna: barnbidragen, ålderspensionerna, invalidhjälpen, pensionerna åt krigsänkor och åt vissa statstjänstemän.

Rent budgetmässigt blir resultatet av dessa olika operationer gott; på en inkomst av 4.778 milj. pund blir överskottet 538 milj. pund. Ett av inkomsttillskotten kommer från en konjunkturskatt som för en rad företag kommer att drabba långt hårdare än den i Sverige föreslagna; med hänsyn till den svenska högerns frenetiska kamp mot konjunkturskatten saknar det inte intresse att den engelska högerregeringen begär en sådan skatt och att ministern motiverar åtgärden med bl. a. dessa ord: "Uppoffringar bör göras av alla, och jag tänker inte gå med på att någon profiterar på upprustningen." Den skillnad som föreligger mellan Sverige och England på denna punkt är rent faktiskt engelsmännen får sina konjunkturvinster i huvudsak till följd av upprustningen och kan därför beskatta 1952 års vinster; i Sverige är det snedvridningen 1951 som är problemet.

De principiellt sett viktigaste inslagen i den engelska finansplanen är emellertid diskontohöjningen och skattesänkningarna. Båda dessa åtgärder, insatta som medel i kampen mot inflationen, bryter radikalt med den socialistiskt färgade ekonomiska politiken. Självfallet utgör det ena åtgärdspaketet i och för sig ingenting märkligt; men själva höjningen är märklig, och den är ett uttryck för en långt viktigare sak än räntans läge — en kraftig kreditåtstramning. Intressantare än detta, som ju under efterkrigstiden varit ett stående debattämne, är emellertid skattesänkningarna. De genomförs uppenbarligen inte som en populär gest, en eftergift åt de egna valväljarna, utan som ett verksamt medel mot överkonjunkturen. Mr Butler räknar med att den produktionsfrämjande effekten på något längre sikt skall mer än väl motväga de för-tillfället olyckliga verkningarna av att budgetöverskottet blir mindre än vid oförändrade skatter. Självfallet får skattelindringarna också en god verkan på den del av inflationsmekanismen som heter kapplöpningen mellan priser och löner; en viktig kostnadspost sänks — att balanseringen skär mellan subventioner och skatter är därvid inte det minst intressanta.

Den nya engelska ekonomiska politik som nu inleds är ett experiment. Utgångspunkten är den svåraste tänkbara; ett land ännu lidande av krigets sviter, utan valutareserv, med förödelkliga bytesrelationer och på nytt underkastat stora rustningsbördor. Det visar — hur man än bedömer enskilda drag i den nya politiken — en djärvhet som är värd att lyckas då man nu på ett par väsentliga områden helt bryter med den föregående ekonomiska politiken. De reaktioner detta grepp kommer att framkalla på världsmarknaden och inte minst i Förenta staterna blir säkerligen både politiskt och ekonomiskt fördelaktiga.

Radioveteskapliga konferensen 1952, som ordnas av Svenska nationalkommittén för vetenskaplig radio, Ingenjörsvetenskapsakademien och Svenska elektroingenjörsföreningen och pågår i tre dagar i Stockholm, öppnades på onsdagsförmiddagen av generaldirektör Sterky.

Försvaret och behovet av ökad utrikespolitisk upplysning var huvudämnet vid den konferens som på onsdagen hölls på Vär gård i Saltsjöbaden med den svenska FN-föreningen som arrangör och med deltagare från försvarsstaben, de frivilliga försvarsorganisationerna samt utrikespolitiska institutet.

PRESSGRANNAR

När det gäller utrikespolitiken, som kan bli en fråga om liv och död för hela vårt folk, är det alldeles särskilt viktigt att vidmakthålla en aktiv opinion genom en aktiv diskussion, framhåller Upsala Nya Tidning (fp) gentemot dem som sökt tysta ned "Bornholmsdebatten" och ställt krav på neutralitetspolitisk tillrättning och Gestningnätlighetskeit:

Det är härmast lämpligt att tabuförklara de intressen vi har gemensamma med danskar och norrmän, när det ligger i öppen dag att vårt intresse för Finland är ett av huvudmotiven för den allmänna linjen. Att resonera om endast tänkta framtidssituationer blir viserligen lätt olämpligt om det sker från regeringsbänken, men just därför är det angeläget att sådana resonemang drivs från andra håll. Hur fast vår utrikeskurs än för närvarande ter sig, kan ju en lägesförvandling inträda mycket snabbt, och en opinionen inte i tid fått sin uppmärksamhet inriktad på olika eventualiteter står vi risken att över huvud taget inte ha någon aktiv opinion när den som bäst behövs.

"Skall man strängt hålla sig till det stoff som regeringen tillhandahåller, är det lika bra att man över huvud taget inte ventilerar några utrikespolitiska problem", konstaterar Svenska Morgonbladet. Det är en avgörande synpunkt.

Högerledaren Hjalmarson får nu från olika håll höra hur oerfaren, rent ut sagt barnslig, han är. Vad har han då gjort? Jo, säger Aftonposten (h):

Han var djärv nog att störa vår isolationistiska ro med att föra in ett besvärligt och allvarligt problem. Han gjorde det knappast av taktiska skäl, han gjorde det för att freda sitt samvete. Vid skulle åke om krisget kom över oss? Det är inte osannolikt att vi också hade att vänta ett anfall. Om vi inte vidtagit några åtgärder i samförstånd med grannländerna kunde vi inte möta anfallet förrän det stormade in över gränserna. Och våra chanser att stå emot och hålla ut människes starkt därför att vi inte i tid sett om våra möjligheter att få hjälp utifrån.

Bornholm nämnde bara som ett exempel på hur vi i förväg kan gardera oss. Gör vi inga ansträngningar att se till att "hangarfartyget" Bornholm inte användes mot oss kan vi en dag få uppleva att det blir utgångspunkten för fördande slag mot svenska städer, samhällen och industrier. Ingen reflekterande svensk kan undgå att anutda vid den tanken. Den är obehaglig, den står vår sinnesfrid. Och den är politiskt obelvärn. Därför skjuter vi den gärna i bakgrunden. Jarl Hjalmarson har emellertid talat rent ut.

De farhågor han givit uttryck åt delas av människor inom alla partier. Det är också betecknande — menar den efterade tidningen — att ingen i sak bestrikt kämpanken i hr Hjalmarsons uttalande: Bornholms strategiska betydelse för vårt land:

Vad man dividerar om är tillvägagångssättet för att lösa frågan på ett för Sverige tillfredsställande sätt. Måste vi underhandla med amerikanerna eller räcker det om vi talar med danskarna? De tidningar som förutsätter att vi måste underhandla med amerikanerna, understryker på ett sätt som måste verka upprörande i Danmark det danska folkets rätt att själv genom sin regeringsmakt träffa ett avgörande. Atlantpakten klavbinder väl inte det danska folket?

Diskussionen är i full gång. Det är i längden nödvändigt att också vi i Sverige väcker oss att se saken i vitögat.

Danske utrikesministern yttrade ingenting om dessa saker när han var i Stockholm nu senast — för resten samma dag då Svenska Dagbladet frånkände honom liksom andra danskar yttranderätt utom i närvaro av amerikanska militärbefälhavare. Han teg alltså artigt. Men därför skall man inte tro att Ole Björn Kraft var likgiltig för det meningsbyte som svenske högerledaren inlett. Han är i högsta grad intresserad av att svensk opinion tar ställning till de brännande problemen. Den uppfattningen är representativ för Danmark liksom för Norge. Den lättsinnigt likgiltiga attityden finns här, inte där.

Lättningsförhandlingarna på onsdagen mot kyrkogårdskanarer A. H. Ståhl ägde rum inom tjocka dörrar. Något utöver att Ståhl åtalats meddelades inte. (TT, Kariskrona.)

"Tyst trafik" bör avskaffas
KAK-pamp: Ge varningssignal

— Uttrycket "tyst trafik" borde avskaffas, anser kapten Sture Agvald i KAK. Det är en fras som gjort långt mer skada än nytta. De svenska bilisterna uppför sig i allmänhet som om ljudsignalering vore förbjuden, men i själva verket innebär bestämmelserna att man inte får signalera i onödan. En signal tas av många trafikanter som en personlig förolämpning, och en regelrätt utkämpning blir ofta det enda resultatet av en signal, t. ex. till cyklister som cyklar i bredd. Men det är ju fråga om en varningssignal, som inte borde behöva väcka irritation.

I den nya vägtrafikstadgan sägs att man inte behöver ge omkörningssignal inom tättbebyggt område, såvida omkörningen kan ske utan fara. Detta har uppfattats som en ytterligare uppmjukning av signalbestämmelserna. Därför bör det understrykas att enligt förordningen skall signal ges vid alla tillfällen då det är nödvändigt för att förebygga trafikolycka, dvs. betydligt oftare än vad som nu sker.

I "Rätt och vett i trafiken", Nutolnäföreningens för trafiksäkerhetens främjande populärbroschyr om de nya trafikbestämmelserna, får signaleringsfrågan rätta proportioner i följande uppmaning: "Tyst trafik" innebär att man inte signalerar annat än då det behövs. Men tveka inte att signal då det är fara å färde eller då du måste göra andra trafikanter uppmärksamma på din närvaro. Bättre en signal för mycket än en för litet."

I NTF-broschyrens avsnitt om signalering läggs även en annan vanlig missuppfattning till rätta. Många motorförare tror att den avsrasignal de får från framförvarande fordon innebär att den framförvarande tar på sig ansvaret för en omkörning. Detta är emellertid fel. "Att föraren av det fordon du tänker köra om besvarar din signal betyder inte att vägen är fri för omkörning, utan endast att han har uppfattat signalen."

Skärpt kontroll beordrad vid visning av fästning

Överbefälhavaren har utfärdat nya anvisningar för kontrollen vid studiebesök vid befästningar.

Befästning får förevisas och uppgifter lämnas endast i den mån besökande av den myndighet under vilken befästningen lyder med säkerhet bedömes behövs upplysningarna i och för sin tjänst. Tillstånd till studiebesök lämnas av den myndighet under vilken befästning lyder, och samma myndighet ansvarar också för att befälsmängden, förevisas och uppgifter lämnas endast enligt de utfärdade bestämmelserna.

I tveksamt fall hänskjutes fråga om studiebesök till överbefälhavaren.

Striden går vidare om Hökarängsborna

Striden mellan Hyresgästföreningen i Stockholm och den nybildade Hökaringsföreningen — där finns så länge endast en interimsstyrelse är tillsatt — går vidare. På onsdagen uppvaktades de medlemmar av Hökaringsföreningen som samtidigt är medlemmar av Hyresgästföreningen i Stockholm med en begäran om fullmakt för envar av föreningens fem obudsmän att föra vederbörandes talan i hyrestvist.

I skrivelsen från hyresgästföreningen framhålles att "vi för Eder räkning anfört besvär i Statens Hyresråd" etc. Vidare bifogas en fullmaktsblankett som av utsändarna daterats den 10/3.

Eftersom besvärstiden utlöper den 11/3 och eventuella fullmakter inte kan vara Hyresgästföreningen i Stockholm till hands förrän tidigast den 13/3, så spelar det ingen roll när fullmakterna är daterade och heller ingen roll att besvärsskrivelsen inlämnats, eftersom den inte inom laga tid skriftlig av erforderliga fullmakter.

Avgiftstäntander för turistfartyg som anlöper svenska hamnar föreslås hos regeringen av kommerskollegium. Fartyg som går på turistrysning skulle befrias från fyr- och båkavgift, tonnavgift och i allmänhet även från lotsavgifter.

VARNING!

Ny fara hotar — RESISTENTA mal!

(motståndskraftiga mot vanliga gifter)

— I går efter middan, förstår du, bad pappa att få se mitt skolschema. Jag undrade förstås om han tänkte förhöra mej på läxorna, men han sa så här:

— I morgon bitti har du geografi och räkning, Berit. Det är ju dom ämnen som du tycker är roligast i skolan. Vet du vad jag har då?

Nej, det visste jag inte. Då sa han: — Jo, ser du, då har jag mina Thule-timmar. Och med dom timmarna är det något alldeles särskilt.

Det kunde jag inte begripa, men så förklarade pappa det för mej. Så här sa han:

— Varje vecka betalar jag — och alla andra stora med — en del av de pengar som vi förtjänar i skatt.

— Och mamma ska ha pengar till hushållet . . . och så betalar jag hyran för våningen. Det tar ungefär halva veckan för mej att förtjäna ihop till alla sådana utgifter.

— Men i morron bitti arbetar jag ett par timmar för vår livförsäkring. Den som vi har för att mamma och du inte ska få det alltför svårt, om något skulle hända mej. Eller också blir det en bra slant som hjälp när vi blir gamla.

— Det är därför som jag tycker att Thule-timmarna på mitt schema är dom viktigaste och roligaste på hela veckan.

Så kan du tänka dej Karin — just nu arbetar pappa för mej!

Ett par Thule-timmar i veckan — kanske det är svaret på försäkringsfrågan också för Er? Tala med en Thule-man. Han vill och kan ge råd och hjälp — för att finna det försäkringsskydd som passar Era behov och Era möjligheter.

I sin portfölj bär han trygghet för Er och Er familj.

THULE-TIMMARNA ger trygghet och arbetsglädje

THULEBOLAGEN
för försäkring

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
för riksamtal: 22 40 20
Telegramadress: *Dagnyheter*
Postgiro 1618 (för annonser)
nummer 1617 (för prenumeration)

Chefredaktör: *Herbert Tingsten* (Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: *Leif Ekberg*
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Sten Hedman*

Dagens Nyheters Aktiebolag
Verkst. direktör: *Helge Hedberg*

PRENUMERATIONSPRISER
A = Stockholmsupplagan.
Stor-Stockholm Sverige tidningsområde landet

	A	Sverige landet
Månad	kr. 8.75	kr. 8.60
Kvartal	» 26.25	» 25.80
Halvår	» 52.—	» 51.60
Helår	» 96.—	» 93.—

ANNONSPRISLISTA
daterad 1/1 1952 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm, 1952.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.